

RIETAVO MYKOLO KLEPO OGINSKIO MENO MOKYKLA

PRADINIO MUZIKINIO FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO SMUIKO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pradinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo smuiko programos paskirtis – parengti Rietavo Mykolo Klepo Oginskio meno mokyklos lygmens Programą ir užtikrinti ugdymo kokybę.

2. Programos trukmė – 3 metai.

3. Programai įgyvendinti rekomenduojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:

3.1. mokinio pasirinktas muzikos instrumentas smuikas, garso klausymosi įranga, metronomas, kompiuteris su interneto prieiga;

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

4. Programos tikslas – suteikti mokiniui pradinės muzikos žinias, muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius, bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.

5. Programos uždaviniai:

5.1. plėtoti mokinių meninius ir kūrybinius gebėjimus;

5.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;

5.3. formuoti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;

5.4. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą.

6. Programos branduolį sudaro šie dalykai:

6.1. muzikavimas;

6.2. solfedžio;

6.3. ansamblis arba antrasis muzikos instrumentas arba choras, kuriuos siūlo mokykla, atsižvelgdama į muzikavimo dalyko turinį.

7. Mokiniui privalomi yra trys branduolio dalykai. Pasirenkamuosius dalykus (pvz., ritmika, kompiuterinis muzikos raštingumas, improvizacija, orkestras ir kt.) siūlo mokykla.

8. Programą baigusiesiems mokiniams rekomenduojama muzikinį ugdymą tęsti, renkant pagrindinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programą, kitą muzikinio neformaliojo vaikų švietimo programą; profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulį, specializuoto ugdymo krypties programą (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programą).

III SKYRIUS MUZIKAVIMAS

9. Muzikavimo paskirtis – suteikti mokiniui smuiko muzikavimo pradmenis.

10. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti smuiko muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

11. Muzikavimo uždaviniai:

11.1. atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinių vaiko muzikalumą;

- 11.2. formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;
- 11.3. pažinti muzikinės kalbos priemones;
- 11.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.
- 12. Muzikavimą sudaro trys veiklos sritys:
 - 12.1. muzikavimo atlikimo įgūdžių įvaldymas;
 - 12.2. muzikos kūrinių interpretavimas;
 - 12.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
- 13. Muzikavimo mokymo trukmė – 3 metai.
- 14. Muzikavimo mokomasi pasirinkus smuiką.
- 15. Muzikavimo mokymas:
 - 15.1. muzikavimo pamokos yra individualios;
 - 15.2. pirmaisiais muzikavimo metais skiriama 1 valanda, nuo antrųjų mokymosi metų – 2 val. per savaitę;
 - 15.3. muzikavimui mokyti numatoma 0,5 savaitinės valandos koncertmeisteriui.
- 16. Muzikavimo mokinių pasiekimai:

1. 1. Veiklos sritis - muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradinis muzikavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir galėti jį perskaityti, naudojant muzikos instrumentą.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai stovint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.2.2. nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus ar kvėpavimo elementus, pirštuotę; 1.2.3. įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
1. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką.	2.1.1. Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinytis), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus.

2.2. Atliekant kūrinį laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardyti kūrinį panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. paaiškinti kūrinį esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3. Veiklos sritis - muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – noriai dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūrinuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. mokytis susikaupti, nesijaudinti pamokoje ir pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

17. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

17.1. muzikos kūrinų atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

17.2. muzikos kūrinų interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinų formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

17.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinų viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

17.4. rekomenduojamas kūrinų skaičius per mokymosi metus:

Muzikos instrumentas	Mokymosi metai	Kūrinių skaičius per mokymosi metus				Savaitinės valandos	Vertinimo formos
		Stambios formos kūriniai	Pjesės	Pratiimai, sekencijos, gamos	Etiudai		
Smuikas	1	–	8–10	6-10	2-4	1	I pusmetį kalėdinis

2	–	6-8	4-6	4-6	2	koncertas; II pusmetį akade- minis koncertas.
3	1	4-6	4-6	4-6	2	Baigiant pradinio ugdymo 3 klasę mokiniai laiko muzikavimo egzaminą.

IV SKYRIUS UGDYMO TURINYS

18. Smuiko ugdymo turinys:

18.1. pirmieji mokymosi metai;

Smuiko ugdymo turinys metams	
Stambios formos kūriniai	Pirmaisiais mokymo metais stambios formos kūriniai negrojami;
Pjesės	8-10 įvairaus pobūdžio kūriniai;
Etiudai	2-4 etiudai formuojantys teisingą stryko vedimą, stryko dalybą, vairinį alkūnės judesį, kairės rankos pirštų išdėstymą I pozicijoje;
Pratimai, gamos.	I pusmetį lavinama vaiko klausa ir ritmo pajauta. Mokoma taisyklingos stovėsenos, smuiko bei stryko laikymo. Formuojamas rankų bei visų pirštų laisvumas. Žaidimų ir dainelių pagalba formuojamas kairės rankos pirštų išdėstymas. II pusmetį mokoma detaše štricho prie kaladėlės, viršūnėlės, vidurinėje stryko dalyje, dviejų natų legato vienu stryko judesiu, perėjimai nuo vienos stygos ant kitos. Tobulinamas kairės rankos pirštų išdėstymas (pustonis tarp 2-3 pirštų) . Grojamos A-dur ir D-dur gamos vienos oktavos ribose (po 1 ir 2 legato).

18.2. antrieji mokymosi metai:

Smuiko ugdymo turinys metams	
Stambios formos kūriniai	Antraisiais mokymo metais stambios formos kūriniai negrojami;
Pjesės	6-8 įvairaus pobūdžio pjesės;
Etiudai	4-6 etiudai;

Pratimai, gamos	Antraisiais mokymo metais grojami pratimai formuojantys įvairų kairės rankos pirštų išdėstymą (mažorinis, minorinis tetrachordas; pustonis tarp 1-2, 3-4, 1 piršto ir laisvos stygos). Tobulinami jau žinomi štrichai (legato, detaše, pizzicato). Gamos G-dur, D-dur, e-moll, h-moll grojamos per dvi oktavas (po 1, 2, 4 legato). Susipažįstama su trimis minoro pavidalais (natūralus, harmoninis ir melodinis). Grojami trigarsiai.
-----------------	---

18.3. tretieji mokymosi metai:

Smuiko ugdymo turinys metams	
Stambios formos kūriniai	1 stambios formos kūrinys;
Pjesės	4-6 įvairaus pobūdžio pjesės;
Etiudai	4-6 etiudai skirti tobulinti intonacijai, ritmikai, štrichams (legato, detaše, martele)
Gamos	C-dur, B-dur, a-moll, g-moll gamos grojamos ant visų stygų (po 1,2,4,8 legato). Trigarsiai grojami po 1,3,6 legato. Susipažįstama su II ir III pozicijomis.

19. Mokinių vertinimas:

19.1. mokiniai vertinami kas pusmetį:

19.1.1. atsiskaito po vieną etiudą ir gamą pasirinktinai;

19.1.2. I pusmetį organizuojami kalėdiniai koncertai tėveliams;

19.1.3. II pusmetį mokiniai pasirodo akademiniam koncerte.

19.2. trečiais mokymo metais mokiniai laiko muzikavimo egzaminą.

20. Pasiekimų ir pažangos apibendrinamasis vertinimas:

Pasiekimų ir pažangos apibendrinamasis vertinimas:		
Mokymosi metai	Vertinimo formos	Atsiskaitymo turinys
1 metai	I pusmetis kalėdinis koncertas	1 pjesė;
	II pusmetis akademinis koncertas	2 skirtingo pobūdžio kūrinėliai;
2 metai	I pusmetis kalėdinis koncertas	1-2 pjesės;

	II pusmetis akademinis koncertas	2 skirtingo pobūdžio kūrinėliai;
3 metai	I pusmetis kalėdinis koncertas	1-2 pjesės;
	II pusmetis muzikavimo egzaminas	2 skirtingo pobūdžio kūrinėliai ir 1stambios formos kūrinys;

V SKYRIUS ANSAMBLIS

21. Ansamblio paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

22. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

23. Ansamblio uždaviniai:

23.1. pažinti ansamblinių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

23.2. ugdyti mokinių artistišumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

23.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

23.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

24. Ansamblio veiklos sritys:

24.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

24.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;

24.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

25. Ansamblio mokymosi trukmė – nuo 2 iki 3 metų.

26. Ansambliai gali būti:

26.1. tradicinės sudėties sudarytas iš tos pačios rūšies instrumentų - smuikų;

26.2. netradicinės sudėties ansambliai sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų arba balsų.

27. Ansamblio mokymas:

27.1. mokoma nuo antrų mokymo metų kartą per savaitę po 1 valandą;

27.2. tobulinami mokinių skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, komunikavimui ir bendravimui;

27.3. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;

27.4. atliekant kūrinius, pagrindinis dėmesys skiriamas teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;

27.5. mokiniai mokomi derinti veiksmus su kitais atlikėjais;

28. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - ansamblio pojūčio ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką	1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinį.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis - kūrinių interpretavimas ansamblyje	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

29. Rekomenduojama ansamblio turinio apimtis:

29.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;

29.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

29.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

29.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4-6 kūriniai.